დღის ცენტრებისა და 24–საათიანი თავშესაფრების როლი ქუჩასთან დაკავშირებული ბავშვების დაცვაში, განათლებასა და ინტეგრაციაში: საქართველოსა და ჩეხეთის მაგალითზე

მარიამი ღლონტი

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე სოციალური მუშაკის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად

სოციალური სამუშაო

ხელმძღვანელი: შორენა სამაგლიშვილი, მეცნიერებათა დოქტორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2023

განაცხადი

როგორც წარმოდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებელ, გამოსაქვეყნებლად მითითებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

მარიამი ღლონტი

2023 წელი

აბსტრაქტი

წარმოდგენილ ნაშრომში განხილულია ქუჩასთან დაკავშირებული ახალგაზრდების ძირითადი პრობლემები, რომლებსაც აწყდებიან ქუჩაში ცხოვრების დროს; მათი ამ გარემოში მოხვედრის მთავარი განმაპირობებელი მიზეზები; დღის ცენტრებისა და 24–საათიანი თავშესაფრების გავლენა მათ დაცვაში, განათლებასა და ინტეგრაციაში. ეს ყველაფერი კი განხილულია ორი ქვეყნის, საქართველოსა და ჩეხეთის მაგალითზე.

კვლევის თემიდან გამომდინარე, გაანალიზდა სამეცნიერო ლიტერატურა, კვლევები, კანონმდებლობა. კვლევაში გამოვიყენეთ თვისებრივი კვლევის მეთოდი, რომლის ფარგლებშიც ჩატარდა სიღრმისეული ინტერვიუები სერვისის პროვაიდერებთან. ამ შემთხვევაში: დღის ცენტრებისა და 24–საათიანი თავშესაფრების სოციალურ მუშაკებთან, ფსიქოლოგებთან, თანასწორ–განმანათლებლებთან და ა.შ.

კვლევის შედეგების ანალიზიდან გამოიკვეთა უამრავი პრობლემა, რომელსაც ქუჩასთან დაკავშირებული ახალგაზრდები აწყდებიან ყოველდღიურად (ნაკლები ხელმისაწვდომობა განათლებასა და ჯანდაცვაზე, ფსიქოაქტიურ ნითიერებებზე დამოკიდებულება, არაადეკვატური ოჯახური პირობები, სხვადასხვა სარისკო ქცევა, სტიგმატიზაცია საზოგადოებაში). ამავე დროს საქართველოსა და ჩეხეთის მკვეთრად გამოჩნდა დღის ცენტრებისა და 24–საათიანი თავშესაფრების როლი მათი დახმარების საკითხში, მსგავსება და განსხვავებები ამ ორი ქვეყნის სერვისებს შორის.

საკვანძო ცნებები: ქუჩასთან დაკავშირებული ბავშვები/მოზარდები; 24–საათიანი თავშესაფარი; დღის ცენტრი.

Abstract

The thesis discusses about the main problems of street-connected youth, which they face in everyday life; also about the reasons of runaway from home and living in the streets and lastly, about the influence of day care centers and 24 hour shelters in their protection, education and integration. These issues are discussed on the example of two countries: Georgian and Czech Republic.

Based on our research topic, we processed scientific literature, studies, datas and legislation, various piblications. Also we used some articles from the scientific database. On the other hand, a qualitative research method was used, which consisted in-depth interviews with service providers: day care center social workersm psychologists, peer educators, managers and etc.

Many problems, that street-connected youth face and also risky behaviors, which they are involved, were revealed from the result analysis of researches in Georgia and Czech republic. These problems are: less access to education and health care; addiction to psychoactive substances; inadequate family conditions; vatious risky behaviors; stigmatization in society. At the same time, the role of day care centers and 24-hour shelters in their assistance process was clearly shown.

Key-words: Street-connected children/teenagers; 24-hour shelter; day care center.

მადლობა

მინდა, მადლობა გადავუხადო ჩემი სამაგისტრო პროგრამისა და ნაშრომის ხელმძღვანელს, ქალბატონ შორენა საძაგლიშვილს გაწეული შრომის, დახმარებისა და მხარდაჭერისთვის.

მადლობა ოლომოუცის პალაცკის უნივერსიტეტის პროფესორს, ბატონ იაკუბ დოლეჟელს დახმარებისთვის, გაწეული რეკომენდაციებისთვის და მუდმივი მხარდაჭერისთვის.

ასევე მინდა, მადლობა გადავუხადო ყველა იმ რესპონდენტს, რომელმაც მონაწილეობა მიიღო სამაგისტრო ნაშრომის კვლევაში.